

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), na základě výsledku veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 8 písm. b) bod 2 a k provedení § 62 odst. 3 zákona vydává

**opatření obecné povahy č. SP/1/XX.2011-Y,
kterým se vydává síťový plán synchronizace sítí elektronických komunikací
založených na propojování okruhů**

**Článek 1
Úvodní ustanovení**

(1) Tímto opatřením obecné povahy se vymezují požadavky na synchronizaci sítí elektronických komunikací založených na propojování okruhů (dále jen „sítě“) a požadavky na synchronizaci při jejich propojování v rámci České republiky i v návaznosti na mezinárodní komunikační sítě.

(2) Toto opatření obecné povahy specifikuje dovolený výskyt skluzů ve spojení, konfiguraci obslužné synchronizační sítě, synchronizační postupy, požadavky na referenční a řízené generátory, na synchronizační cesty sítě a způsoby synchronizace sítí při jejich vzájemném propojení.

**Článek 2
Výklad pojmů**

(1) Pro účely tohoto opatření obecné povahy se rozumí:

- a) **bránovou ústřednou** ústředna zajišťující funkce pro propojovací body,
- b) **fázovým chvěním** změny fáze, které mají složku rychlou a pomalou, přičemž dělicí mezí je kmitočet 10 Hz,
- c) **hierarchickou synchronizací** synchronizace generátorů s užitím metody nucené synchronizace v hierarchických rovinách,
- d) **metodou synchronizace** metoda:
  1. nucená pro jeden generátor řídící a druhý generátor řízený,
  2. vzájemná pro dva nebo více generátorů, které se podílejí na synchronizaci vzájemně,
- e) **místní ústřednou** ústředna zajišťující funkce pro koncové a přístupové body,
- f) **pobočkovou ústřednou** koncové zařízení, které umožňuje přístup více koncových zařízení k jednomu koncovému bodu a současně vzájemné poskytování služeb elektronických komunikací mimo veřejnou komunikační síť,
- g) **referenčním generátorem taktu** zdroj taktovacího signálu pro celou synchronizační síť a tím též pro synchronizovanou síť, jehož parametry musí respektovat podmínky stanovené v Doporučení ITU-T G.811 pro spojení s mezinárodními sítěmi elektronických komunikací,

- 50 h) **řídícím taktovacím signálem** taktovací signál použitelný pro řízení řízeného generátoru
51 taktu,
- 52 i) **řízením generátoru** řízení:
- 53 1. jednoduché – prováděné v řízeném generátoru na základě fázového rozdílu mezi
54 řídícím taktovacím signálem a taktovacím signálem, změřené na straně řízeného
55 generátoru,
- 56 2. zdvojené – prováděné v řízeném generátoru na základě fázových rozdílů mezi řídícím
57 taktovacím signálem a taktovacím signálem, změřené na straně řízeného i řídícího
58 generátoru,
- 59 j) **řízeným generátorem taktu** generátor, který je řízen taktovacím signálem přenášeným
60 synchronizační cestou z generátoru umístěného ve vyšší (popřípadě v téže) rovině
61 synchronizační sítě,
- 62 k) **multiplexním signálem** signál, který přenáší informace mezi multiplexním
63 a demultiplexním zařízením,
- 64 l) **příspěvkovým signálem** jednotlivé příspěvky multiplexního signálu, nebo jejich
65 násobky,
- 66 m) **skluzem** diskrétní změna fáze digitálního signálu, která způsobí, že určitá část signálu je
67 vynechána při přepisu informace ve vyrovnávací paměti v důsledku nesynchronnosti
68 časových základů spolupracujících elektronických komunikačních zařízení,
- 69 n) **synchronizační sítě** činnost zajišťující stálý kmitočet a fázový vztah taktovacích signálů
70 jednotlivých digitálních zařízení nacházejících se v digitální síti tak, aby nedocházelo ke
71 ztrátám přenášené informace v důsledku specifické chybovosti (skluzů),
- 72 o) **synchronizační sítě** obslužná síť zajišťující synchronizaci digitální sítě, která sestává ze
73 synchronizačních uzlů a synchronizačních cest,
- 74 p) **synchronizační cestou** cesta mezi dvěma synchronizačními uzly určená pro přenos
75 taktovacího signálu,
- 76 q) **synchronizační zprávou** zakódovaná zpráva týkající se synchronizačního postupu,
- 77 r) **synchronizačním rozhraním** bod, pro který jsou předepisovány hodnoty parametrů
78 taktovacího signálu,
- 79 s) **synchronizačním řetězcem** aktivní propojení synchronizačních uzlů a cest za účelem
80 distribuce taktu,
- 81 t) **synchronizačním uzlem** místo v synchronizační síti, kde je přijímán a generován
82 taktovací signál pro potřeby elektronického komunikačního zařízení; obsahuje zejména
83 řízené generátory taktu,
- 84 u) **taktovacím signálem (taktem)** periodický signál pro řízení operací digitálních zařízení,
- 85 v) **vztahy taktovacích signálů:**
- 86 1. synchronní, jestliže odpovídající charakteristické okamžiky signálů se vyskytují se
87 stejnou přenosovou rychlostí a jejich rozdíl fáze se nemění,
- 88 2. asynchronní, jestliže mezi odpovídajícími charakteristickými okamžiky signálů není
89 jednoznačně definován fázový posuv,
- 90 3. mezochronní, jestliže přenosová rychlost signálů má stejnou střední hodnotu a fázový
91 rozdíl se mění ve stanovených mezích; je prakticky možným a vyskytujícím se
92 vztahem, který zjednodušeně bývá nazýván synchronním,
- 93 4. plesiochronní, jestliže přenosové rychlosti mají stejnou jmenovitou hodnotu a jejich
94 změna se pohybuje ve stanovených mezích,
- 95 5. pseudosynchronní, jestliže přenosové rychlosti mají stejnou jmenovitou hodnotu
96 a jejich změna se pohybuje v mezích stanovených v Doporučení ITU-T G.811 pro
97 referenční generátory taktu.

98
99

(2) Seznam zkratk a použitých pojmů v anglickém jazyce je uveden v příloze 4.

100

(3) Seznam norem ETSI a EN je uveden v příloze 5.

101

102

103

104

Článek 3

Všeobecné požadavky na synchronizaci sítí

105

106

(1) Sítě jsou synchronizovány tak, že každé síti přísluší vlastní podpůrná synchronizační síť. Synchronizační síť sestává z referenčních generátorů taktu, řízených generátorů taktu a synchronizačních cest. Synchronizační síť je členěna do síťových úrovní, jejichž členění a konfigurace může z provozních důvodů odpovídat členění synchronizované sítě.

107

108

109

110

111

112

(2) Synchronizační síť pracuje na principu nucené hierarchické synchronizace s jednoduchým řízením řízených generátorů taktu, přičemž generátory určité síťové roviny jsou řízeny generátory vyšší nebo téže síťové roviny vždy tak, aby nedošlo k propojení řízených generátorů do jednosměrně uzavřené smyčky.

113

114

115

116

117

(3) Referenční generátor taktu synchronizační sítě je umístěn na území České republiky a musí být zálohován referenčním generátorem stejných parametrů, který pracuje v aktivním záložním režimu.

118

119

120

121

122

(4) Synchronizační sítě různých sítí mohou být propojeny nebo mohou být vybaveny vlastním referenčním generátorem taktu způsobem uvedeným v čl. 11.

123

124

125

126

127

(5) Prostřednictvím koncových zařízení připojených k sítím v koncových bodech nesmí do synchronizační sítě pronikat takt sítě jiné, pokud je na ni toto zařízení napojeno.

128

129

130

Článek 4

Požadavky na omezení vzniku skluzů

131

132

(1) Z hlediska synchronizace je hlavním jakostním měřítkem spojení v síti výskyt skluzů, který se vztahuje na jeden kanál 64 kbit/s a dobu pozorování. Skluzy vznikají v nesynchronizované síti, avšak mohou vznikat také v síti synchronizované při ztrátě synchronizace, nebo v důsledku zásahů údržby.

133

134

135

136

(2) V mezinárodní síti je vztah taktovacích signálů plesiochronní. Časový odstup skluzů způsobených plesiochronním vztahem úseků mezinárodní digitální sítě tvořené čtyřmi nezávislými úseky a kumulací skluzů musí být minimálně 17,5 dne mezi dvěma skluzy v celé mezinárodní části spojení.

137

138

139

140

141

(3) V celém referenčním mezinárodním spojení je v provozním stavu požadován odstup mezi dvěma skluzy alespoň 5,8 dne.

142

143

144

(4) Stavy, které jsou považovány za poruchové, jsou odstupňovány do třech stupňů podle četnosti výskytu skluzů:

145

146

- a) maximálně 5 skluzů za 24 hodin pro více než 98,9 % celkového času pozorování,
- b) více než 5 skluzů za 24 hodin, ale maximálně 30 skluzů za jednu hodinu pro méně než 1 % celkového času pozorování,
- c) více než 30 skluzů za 1 hod. pro méně než 0,1 % celkového času pozorování.

147

148

Celkový čas pozorování podle písmena a), b) a c) je alespoň 1 rok.

152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204

(5) Oblasti možných vzniků skluzů se posuzují na hypotetickém referenčním spojení, které stanovuje Doporučení ITU-T G.822. V takovém mezinárodním spojení má mezinárodní část spojení 4 úseky a národní tranzitní a místní síť jsou v něm obsaženy dvakrát. Z celkového počtu skluzů posuzovaného v celkovém čase pozorování alespoň jeden rok připadá na:

- a) mezinárodní část spojení 8 %,
- b) národní tranzitní síť 2 x 6 %,
- c) místní síť 2 x 40 %.

Rozdělení výskytu skluzů v národním spojení je uvedeno v příloze 1.

Článek 5

Požadavky na konfiguraci synchronizační sítě

(1) Hierarchické členění synchronizační sítě je znázorněno v příloze 2. Roviny synchronizační sítě jsou označeny číslicemi, počínaje 1 pro rovinu referenčních generátorů taktu. Nižší roviny mají čísla vyšší. Hierarchické členění synchronizační sítě může odpovídat členění synchronizované sítě, není to však bezpodmínečně nutné.

(2) Sestava řízených generátorů taktu a synchronizačních cest nesmí v žádném případě tvořit jednosměrně uzavřenou smyčku. Každá konfigurace a její možná změna musí být z tohoto hlediska předem prověřena.

(3) V úrovni 1 musí být alespoň dva geograficky vzdálené referenční generátory taktu, které vytvářejí řídicí takt pro synchronizační síť a tím i pro synchronizaci celé sítě. Nacházejí se zpravidla v místech MnÚ. Nejsou-li v síti MnÚ, musí se referenční generátory taktu nacházet v místech některých TÚ. Nejméně dva referenční generátory musí pracovat za provozního bezporuchového stavu v aktivní zatížené záloze.

(4) Každý generátor taktu roviny 2 je řízen referenčním generátorem roviny 1 prostřednictvím synchronizační cesty. Záložní synchronizační cesty pro generátor taktu roviny 2 jsou vedeny od záložního referenčního generátoru úrovně 1 a od jiných generátorů roviny 2 s tím, že musí být dodrženo ustanovení odstavce 2.

(5) Generátory taktu v rovině 3 jsou řízeny generátory roviny 2 prostřednictvím synchronizační cesty. Záložní synchronizační cesty pro generátor taktu roviny 3 jsou vedeny od dalších generátorů roviny 2, nebo od jiných generátorů roviny 3 s tím, že musí být dodrženo ustanovení odstavce 2.

(6) V rovině 4 synchronizační sítě jsou generátory taktu řízeny generátory taktu roviny 3. V rovině 5 synchronizační sítě jsou generátory taktu řízeny generátory roviny 4.

(7) V závislosti na provozních stavech se může konfigurace synchronizační sítě měnit, například automatickým výběrem záložních taktů v důsledku výpadku synchronizačních cest nebo řízených generátorů taktu.

(8) Řízené generátory taktu mohou být součástí spojovacích systémů MnÚ, TÚ nebo místních ústředen synchronizované sítě, nebo přenosových systémů SDH a nebo mohou být osamoceny.

(9) V uzlu synchronizační sítě musí být umístěn jeden řízený generátor taktu splňující požadavky podle čl. 8. V případě, že je řízených generátorů splňujících ostatní požadavky

205 podle čl. 8 v uzlu více, nelze tyto generátory kombinovat řazením za sebou. Je však účelné
206 generátory zálohovat.

207
208
209
210
211

Článek 6 Synchronizační postupy

212 (1) Synchronizační síť využívá hierarchickou nucenou synchronizaci s jednoduchým
213 řízením generátorů. Každý z řízených generátorů taktu synchronizační sítě je řízen metodou
214 nucené synchronizace pouze z generátoru taktu vyšší, nebo téže roviny synchronizační sítě.

215
216 (2) Pro potřeby synchronizační sítě lze užít jen takový taktovací signál, který pochází
217 z generátoru taktu splňujícího požadavky podle čl. 7.

218
219 (3) Provozní pružnosti synchronizační sítě se dosahuje výběrem řídicích taktovacích
220 signálů na vstupech řízených generátorů taktu podle předem stanoveného algoritmu
221 s ohledem na:

- 222 a) aktuální stav taktovacího signálu, tj. jeho existenci, hodnoty poplachových signálů
223 a hodnoty fázového chvění,
- 224 b) synchronizační zprávu o původu taktovacího signálu a/nebo okolnostech jeho přenosu.

225
226 (4) Taktovací vstup je nepoužitelný, jestliže taktovací signál není přítomen nebo je
227 doprovázen některým z poplachových signálů signalizujícím poruchu na příslušném zařízení
228 nebo přenosové cestě, nebo je doprovázen synchronizační zprávou označující taktovací
229 signál pocházející z generátoru prvku SEC, který není synchronizován. Nelze vybrat
230 taktovací signál původu neznámého nebo taktovací signál označený jako nepoužitelný
231 synchronizační zprávou, zpravidla uloženou v záhlaví multiplexního kódu.

232
233 (5) Fázové chvění taktovacího signálu je parametrem signálu a také synchronizace.
234 Povolené hodnoty jitteru a wanderu jsou udávány zvlášť pro synchronizační rozhraní na
235 zařízeních s multiplexy PDH a pro synchronizační rozhraní na zařízeních s multiplexy SDH
236 a jsou stanoveny v čl. 13.

237
238 (6) V případě, že vstupní taktovací signál je nepoužitelný, dochází k výběru záložního
239 taktovacího signálu podle čl. 8 odst. 4.

240
241 (7) V případě, že všechny dostupné taktovací signály na vstupu řízeného generátoru
242 taktu jsou nepoužitelné, přejde postižený generátor taktu na režim přídržný podle čl. 8 odst. 2
243 písm. c) tak, aby relativní kmitočtové odchylky výstupního taktu vyhověly ostatním
244 požadavkům čl. 8 a čl. 4. Není-li postižený generátor taktu schopen činnosti v režimu
245 přídržném, je přípustné, aby pracoval v režimu volném podle čl. 8 odst. 2 písm. b) tak, aby
246 relativní kmitočtové odchylky výstupního taktu vyhověly ostatním požadavkům uvedeným
247 v čl. 8 a čl. 4. Část synchronizační sítě takto řízená izolovaným generátorem (včetně jí
248 synchronizované části sítě) může, vzhledem k ostatním částem sítě, pracovat plesiochronně
249 pouze dočasně, po dobu opravy příslušného prvku.

250
251 (8) Při výstavbě sítě je nutné přezkoušet všechny provozní a poruchové stavy
252 příslušné části synchronizační sítě a teprve potom připojovat taktovací signály na zařízení
253 synchronizované sítě. Po dobu výstavby může izolovaná část sítě přechodně pracovat
254 plesiochronně s dodržáním požadavků podle čl. 7 nebo čl. 8.

255
256 (9) V synchronizační síti jako přednostní je třeba volit uspořádání, ve kterém jsou
257 provozní i záložní synchronizační cesty uzlů synchronizační sítě vedeny pouze ve směru od

258 vyšších rovin k rovinám nižším, nemůže proto dojít k vytvoření uzavřené synchronizační
259 smyčky.

260
261

262 Článek 7

263 Požadavky na referenční generátory taktu

264

265 (1) Pro poměrnou kmitočtovou odchylku referenčního generátoru taktu se požaduje
266 dlouhodobá maximální hodnota $\pm 1 \times 10^{-11}$ /den za podmínek stanovených v Doporučení
267 ITU-T G.811. Tomuto požadavku odpovídá odstup minimálně 70 dní mezi dvěma skluzy na
268 jednom úseku mezinárodního spoje. Potřebným etalonem kmitočtu pro PRC může být např.
269 cesiový oscilátor.

270

271 (2) Maximální povolené hodnoty pomalého fázového chvění na výstupu referenčního
272 generátoru taktu jsou stanoveny jako maximální chyby časového intervalu MTIE v závislosti
273 na intervalu pozorování „ τ “ pro taktovací signál 2048 kbit/s. Hodnoty jsou uvedeny
274 v tabulce 1.

275

Tabulka 1 – Maximální chyba časového intervalu pro taktovací signál 2048 kbit/s (MTIE)

Interval pozorování τ [σ]	MTIE [ns]
$\tau \leq 5$	100 τ
$5 < \tau \leq 500$	(5 τ + 500)
$500 < \tau$	($1 \times 10^{-2} \tau$ + 3 000)

276

277 (3) Výstup referenčního generátoru taktu musí být ošetřen proti krátkodobé kmitočtové
278 nepřesnosti a musí být zálohován. Změny fáze výstupního taktovacího signálu v důsledku
279 jakýchkoliv vnitřních operací nesmí způsobit prodloužení nebo zkrácení výstupního impulzu
280 (skokovou změnu fáze) o hodnotu větší než 0,125 jednotkového intervalu UI taktu.

281

282 Článek 8

283 Požadavky na řízené generátory taktu

284

285 (1) V řízených generátorech taktu roviny 2 musí být použity řízené oscilátory
286 s povolenými poměrnými kmitočtovými odchylkami menšími než $\pm 1 \times 10^{-9}$ /den za podmínek
287 stanovených v Doporučení ITU-T G.812. V řízených generátorech taktu roviny 3 musí být
288 použity řízené oscilátory s povolenými poměrnými kmitočtovými odchylkami menšími než ± 2
289 $\times 10^{-8}$ /den. V provozním synchronizovaném stavu musí být průměrné hodnoty kmitočtu
290 řízených generátorů shodné s kmitočtem referenčního generátoru taktu.

291

292 (2) Řízený generátor taktu je součástí synchronizačního uzlu. Částmi řízeného
293 generátoru taktu jsou výběrové vstupní obvody, zálohované oscilátory a výstupní obvody.

294

Řízený generátor taktu musí umožňovat provoz v módu:

295

a) synchronním, kdy kmitočet je řízen metodou nucené synchronizace,

296

b) plesiochronním v režimu volném (free running), kdy kmitočet je shodný s kmitočtem
297 neřízených oscilací,

298

c) plesiochronním v režimu přídržném (hold-over), kdy výstupní kmitočet je řízen s ohledem
299 na data zapamatovaná v paměti řídicích obvodů řízeného generátoru taktu.

300

301 (3) Dovolené hodnoty pomalých složek fázového chvění řízených generátorů taktu
302 roviny 2 a 3 jsou stanoveny jako maximální relativní chyby časového intervalu
303 MRTIE Doporučením ITU-T G.812 v závislosti na intervalu pozorování τ . Hodnoty jsou
304 uvedeny v tabulce 2.

305 **Tabulka 2 – Hodnoty maximální relativní chyby časového intervalu MRTIE**

Interval pozorování τ [s]	MRTIE [ns]
$0,05 \leq \tau \leq 100$	neurčeno
$\tau > 100$	1 000

306 Nespojitosť výstupní fáze taktovacího signálu nesmí překročit hodnotu 0,125 UI
307 v každém intervalu pozorování do délky 2^{11} UI.

308
309 (4) Vstupní výběrové obvody řízených generátorů musí zajistit samočinný výběr dvou
310 až čtyř vstupních taktovacích signálů s ohledem na jejich použitelnost (viz čl. 6). Je možný
311 dvojitý postup:

312 a) po ztrátě taktovacího signálu s vyšší prioritou generátor přepne na nejbližší taktovací
313 signál s nižší prioritou a po následném obnovení taktovacího signálu s vyšší prioritou
314 přepne zpět na tento signál,

315 b) po ztrátě taktovacího signálu s vyšší prioritou a přepnutí na jiný taktovací signál je
316 generátor po následném obnovení taktovacího signálu s vyšší prioritou i nadále řízen
317 taktovacím, nově vybraným signálem, pokud oba mají stejný původ.

318 Časové kritérium pro rozeznání ztráty a obnovení taktovacích signálů stanoví
319 provozovatel sítě s ohledem na dodržení požadavků podle čl. 4. Při nevyhovující jakosti
320 všech vstupních řídicích taktů některého řízeného generátoru taktu je v dané části sítě
321 přechodně možný provoz plesiochronní.

322
323 (5) Pro stanovení pořadí výběru taktovacího signálu (priority) pro synchronizaci
324 řízeného taktovacího generátoru jsou rozhodující tyto okolnosti:

325 a) důvod taktovacího signálu,

326 b) spolehlivost přenosu,

327 c) vlastnosti a počet generátorů a syntezátorů kmitočtu, jimiž taktovací signál na cestě od
328 svého zdroje prošel,

329 d) délka synchronizační cesty.

330 Vyšší prioritu má taktovací signál pocházející z generátoru vyšší úrovně, který prochází
331 menším počtem generátorů nebo uzlů.

332
333 (6) Při přechodných dějích provázejících výběr taktovacích signálů podle čl. 6
334 a přepínání oscilátorů pracujících v záloze mohou být vlastnosti generátoru taktu jiné než ty,
335 které jsou požadovány pro ustálený stav, avšak ne horší než podle čl. 6 odst. 3 písm. b).
336 Podmínky přepnutí záložních oscilátorů v případě poruchy jsou uvedeny v čl. 10.

337
338 (7) Výstupní obvody řízeného generátoru taktu musí poskytovat dostatečný počet
339 nezávislých výstupů taktovacího signálu. Fázový rozdíl mezi kterýmikoliv výstupy nesmí
340 převýšit hodnotu 0,05 UI výstupního taktovacího signálu.

341
342 (8) Přenos fázového chvění uzlem synchronizační sítě má charakter dolní propusti
343 s hodnotami podle tabulky 3. Údaje tabulky 3 platí pro mód volný a přídržný. Pásmo
344 aktivního zachycení musí být schopno zachytit povolené poměrné kmitočtové odchytky
345 řízeného oscilátoru.

Tabulka 3 – Vlastnosti uzlu synchronizační sítě

Úroveň	Maximální povolená poměrná kmitočtová odchylka na 1 den	Maximální převýšení přenosu fáze [dB]	Zlomový kmitočet přenosu [s ⁻¹]	Pokles přenosu fáze [dB/dek]
2	1×10^{-9}	0,2	0,1	20
3	2×10^{-8}	0,2	0,1	20

347
348
349
350
351

Článek 9

Požadavky na synchronizační cesty

352 (1) Jako synchronizační cesty mezi uzly synchronizační sítě se využívají cesty
353 s multiplexními signály nebo příspěvkovými signály a nebo cesty se signály o určitých
354 kmitočtech.

355

356 (2) Na synchronizačních cestách platí tyto podmínky:

- 357 a) pro přenos taktovacího signálu od vzdáleného etalonu kmitočtu k referenčnímu
358 generátoru taktu musí být synchronizační cesta zálohována a nesmí přenášet informaci,
359 b) pro přenos taktovacího signálu od referenčního generátoru ke generátorům roviny 2 se
360 užije multiplex bez uživatelské informace, nebo signál přenášející takt o určitém
361 kmitočtu,
362 c) pro přenos taktovacího signálu mezi generátory roviny 2, do rovin nižších a v rovinách
363 nižších se užije multiplex nebo příspěvkový signál PCM, PDH či SDH. Příspěvkové
364 signály mohou nést uživatelské informace.

365

366 (3) Při využití multiplexního signálu je třeba respektovat vliv syntezátorů kmitočtu,
367 které jsou použity pro převody mezi kmitočty na celkový přenos uzlu pro fázové chvění.

368

369 (4) Rozložení wanderu, jeho kumulaci podél synchronizačních řetězců a jeho možný
370 vliv na wander v příčném uživatelském spojení v nižší vrstvě sítě, je uvedeno v příloze C
371 Doporučení ITU-T G.823.

372

373 (5) Přenos taktovacích signálů pro potřeby synchronizace sítě není přípustný po
374 analogových cestách, viz též čl. 11.

375

376

Článek 10

Podmínky údržby a měření na generátorech

377
378
379

380 (1) Přístupy k měření kmitočtových a časových parametrů taktu definují doporučení
381 ITU-T G. 810 a norma EN 300 462-1-1, 2-1.

382

383 (2) Měřicí metody musí respektovat velmi nízkou kmitočtovou nepřesnost taktů. Pro
384 údržbu a měření na referenčním generátoru taktu (PRC) platí ustanovení dohodnutá mezi
385 výrobcem a uživatelem. Při měření na PRC je třeba se opírat o mezinárodně koordinovaný
386 čas UTC.

387

388 (3) Při zásazích údržby nebo při měřeních na generátorech taktu musí být zachována
389 ostatní ustanovení tohoto opatření obecné povahy.

390

391

Článek 11

Způsoby synchronizace sítí při jejich propojení a spolupráci

(1) Synchronizační vztah sítí je určen vztahem jejich podpůrných synchronizačních sítí. Synchronizační vztah mezi dvěma sítěmi může být synchronní nebo plesiochronní. Tento vztah je určen vztahem příslušných referenčních generátorů taktu. Propojení v nižších úrovních sítí není součástí synchronizačních sítí a neslouží pro přenos taktu. Předpokladem je, že synchronizace uvnitř jednotlivých sítí je vyřešena užitím metody hierarchické nucené synchronizace HMS.

(2) Při synchronním vztahu mezi dvěma sítěmi může být vztah dvojího typu:

- a) sítě jsou řízeny tímtež referenčním generátorem PRC, který musí splňovat požadavky Doporučení ITU-T G.811,
- b) jedna síť je řízena prostřednictvím jiné sítě, jejíž referenční generátor PRC musí splňovat požadavky Doporučení ITU-T G.811. Přebírá-li síť svůj referenční takt prostřednictvím jiné sítě, je třeba celkový počet hierarchických stupňů synchronizace omezit na pět.

(3) Síť se synchronním vztahem se z technického hlediska navenek jeví jako síť řízené jedinou synchronizační sítí. Zálohování synchronizační cesty mezi různými sítěmi a odpovídající výběr se děje postupy obdobnými postupům uvnitř jedné sítě. Příklad, kdy je síť B synchronizována současně po několika synchronizačních cestách ze sítě A, je případem synchronizace dvou fyzicky oddělených sítí B₁, B₂ (z nichž se síť B sestává) prostřednictvím sítě A.

(4) V případě plesiochronního vztahu mají příslušné sítě nezávislé referenční generátory PRC. Při spojení mezi nimi dochází ke skluzům v ústřednách, jimiž sítě navazují. Případy plesiochronního vztahu, kdy jsou sítě řízeny nezávislými referenčními generátory PRC, jež všechny splňují požadavky Doporučení ITU-T G.811, jsou případy vztahu pseudosynchronního.

(5) Zvláštní případy vztahu dvou sítí:

- a) jestliže je pro synchronizaci uvnitř určité sítě použita metoda vzájemné synchronizace, je mezi touto sítí a jinou sítí přípustný pouze vztah plesiochronní,
- b) jestliže určitá síť pracuje mezi svými uzly plesiochronně, pracuje plesiochronně i ve vztahu k jiné sítí,
- c) kmitočtová nepřesnost $\pm 1 \times 10^{-9}$ /den se u referenčního generátoru taktu považuje za náhradní řešení. Síť s takovýmto referenčním generátorem nesmí být zdrojem taktu pro jinou síť a nemůže se podílet na spojení do mezinárodní sítě.

(6) Z hlediska synchronizace se vztah sítí – analogová část sítě omezuje pouze na přenos taktu směrem od sítě k analogové části sítě.

(7) Přenos taktovacího signálu pro potřeby synchronizační sítě není přípustný po analogových cestách. Jednotlivé analogové části sítě vystupují pouze jako analogová zařízení, která se sítí spolupracují.

Článek 12

Podmínky v propojovacích bodech

(1) Pro synchronizaci jednotlivých sítí platí toto opatření obecné povahy v celém rozsahu.

(2) Pro synchronizaci propojených sítí platí ustanovení čl. 4, čl. 5 a čl. 11.

447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501

(3) Jsou-li při synchronním vztahu sítí řízeny sítě referenčním generátorem PRC, platí ustanovení čl. 11 odst. 2 písm. a). Pro uspořádání přenosu řídicího taktovacího signálu z roviny 1 do roviny 2 platí u jednotlivých sítí ustanovení čl. 5 odst. 3 a 4 a čl. 9 odst. 2 písm. a). Propojovací bod nepřenáší taktovací signál.

(4) Je-li při synchronním vztahu sítí jedna síť řízena prostřednictvím jiné sítě, platí ustanovení čl. 11 odst. 2 písm. b). V konkrétním případě je třeba, v rámci jednání o uzavření smlouvy o propojení, stanovit propojovací bod přenášející řídicí taktovací signál. Pro uspořádání přenosu řídicího taktovacího signálu platí ustanovení čl. 5 a čl. 9 odst. 2 písm. b) a c).

(5) Na propojovacím bodě platí ustanovení čl. 13 pro povolené hodnoty fázového chvění na synchronizačních a multiplexních rozhraních.

(6) Při propojení sítí je nutno trvale dodržovat členění výskytu skluzů v mezinárodní, dálkové (tranzitní) a místní síti podle čl. 4.

Článek 13

Povolené hodnoty fázového chvění na synchronizačních a multiplexních rozhraních

(1) V použité konfiguraci synchronizační sítě je kterýkoliv řízený generátor taktu řízen taktovacím signálem prostřednictvím řetězce nadřazených generátorů taktu a synchronizačních cest, který je zobrazen v příloze 3. V příloze 3 je též znázorněno začlenění multiplexů PDH a SDH do synchronizačního řetězce.

(2) Synchronizační rozhraní, která jsou uvedena v příloze 3, jsou normami a doporučeními definována v těchto bodech:

- a) výstup PRC (ITU-T G.811 a ETSI EN 300 462-6, Part 6-1, 6-2),
- b) výstup řízeného generátoru taktu pro sítě založené na PDH (ITU-T G.812 a EN 300-462-4, Part 4-1, 4-2),
- c) výstup řízeného generátoru taktu SSU pro sítě založené na SDH (EN 300-462-4, Part 4-1, 4-2),
- d) výstup řízeného generátoru SEC síťového prvku SDH (ETS 300-462-5-1),
- e) výstup multiplexu PDH (ITU-T G.823 a EN 300 462-3-1).

(3) Povolené hodnoty fázového chvění na synchronizačních cestách jsou totožné s povolenými hodnotami fázového chvění na hierarchických rozhraních multiplexů PDH a SDH.

(4) Limity hodnot fázového chvění na hierarchických rozhraních PDH jsou stanoveny Doporučením ITU-T G. 823. Vhodné měřicí zařízení je specifikováno Doporučením ITU-T O 171.

(5) Limity hodnot fázového chvění na hierarchických rozhraních SDH jsou stanoveny Doporučením ITU-T G. 825 a normou EN 300 462-3-1.

(6) Limity hodnot fázového chvění multiplexních signálů na hierarchických rozhraních na optických mediích stanovují doporučení ITU-T G.957 a ITU-T G.958.

(7) Specifikace hodnot fázového chvění na vstupech a výstupech zařízení a jeho přenosu zařízením jsou součástí Doporučení ITU-T G.823, G.825 a normy EN 300 462-3-1.

502
503
504
505
506

507
508
509
510
511

512

513
514
515
516
517
518
519
520

521
522
523
524

525
526

527

528

529
530

531
532

533
534

535
536

537
538

539

540

Článek 14 Zrušovací ustanovení

Síťový plán synchronizace sítí elektronických komunikací založených na propojování okruhů č. SP/01/09.2005 se zrušuje ke dni nabytí účinnosti tohoto opatření obecné povahy.

Článek 15 Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Úřad vydává opatření obecné povahy, kterým se stanoví síťový plán synchronizace sítí elektronických komunikací založených na propojování okruhů.

Zákonem č. 153/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, došlo ke změně v ustanovení § 62 odst. 3 zákona. Změna ustanovení spočívala v povinnosti Úřadu nově vydávat síťové plány jako opatření obecné povahy.

Cílem tohoto opatření obecné povahy je vymezit požadavky na synchronizaci sítí elektronických komunikací založených na propojování okruhů a požadavky na synchronizaci při jejich propojování v rámci České republiky i v návaznosti na mezinárodní komunikační síť.

Článek 1 vymezuje rozsah problematiky, která je tímto opatřením obecné povahy upravena.

V článku 2 jsou vymezeny základní pojmy, které jsou dále v textu používány.

V článku 3 jsou specifikovány všeobecné požadavky na synchronizaci sítí.

V článku 4 až článku 9 jsou pak specifikovány detailnější požadavky související se synchronizací sítí a také jednotlivé synchronizační postupy a synchronizační cesty.

V článku 10 jsou stanoveny podmínky údržby a měření kmitočtových a časových parametrů na generátorech.

V článku 11 a článku 12 jsou definovány způsoby synchronizace při propojení a dále jsou stanoveny podmínky v propojovacích bodech.

V článku 13 jsou definovány povolené hodnoty fázového chvění na synchronizačních a multiplexních rozhraních.

V článku 14 se zrušuje síťový plán synchronizace sítí elektronických komunikací založených na propojování okruhů č. SP/01/09.2005.

V článku 15 se stanovuje účinnost tohoto opatření obecné povahy.

***

541   Na základě § 130 zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro
542 vedení konzultací na diskusním místě správní orgán zveřejnil návrh opatření obecné povahy
543 včetně výzvy k uplatnění připomínek na diskusním místě dne ..... 2011. Připomínky
544 k návrhu opatření obecné povahy bylo možno uplatnit do ..... 2011. V této lhůtě uplatnily
545 připomínky ..... Správní orgán připomínky vypořádal .....

546

547

548

549

Za Radu Českého telekomunikačního úřadu:

550

PhDr. Pavel Dvořák, CSc.

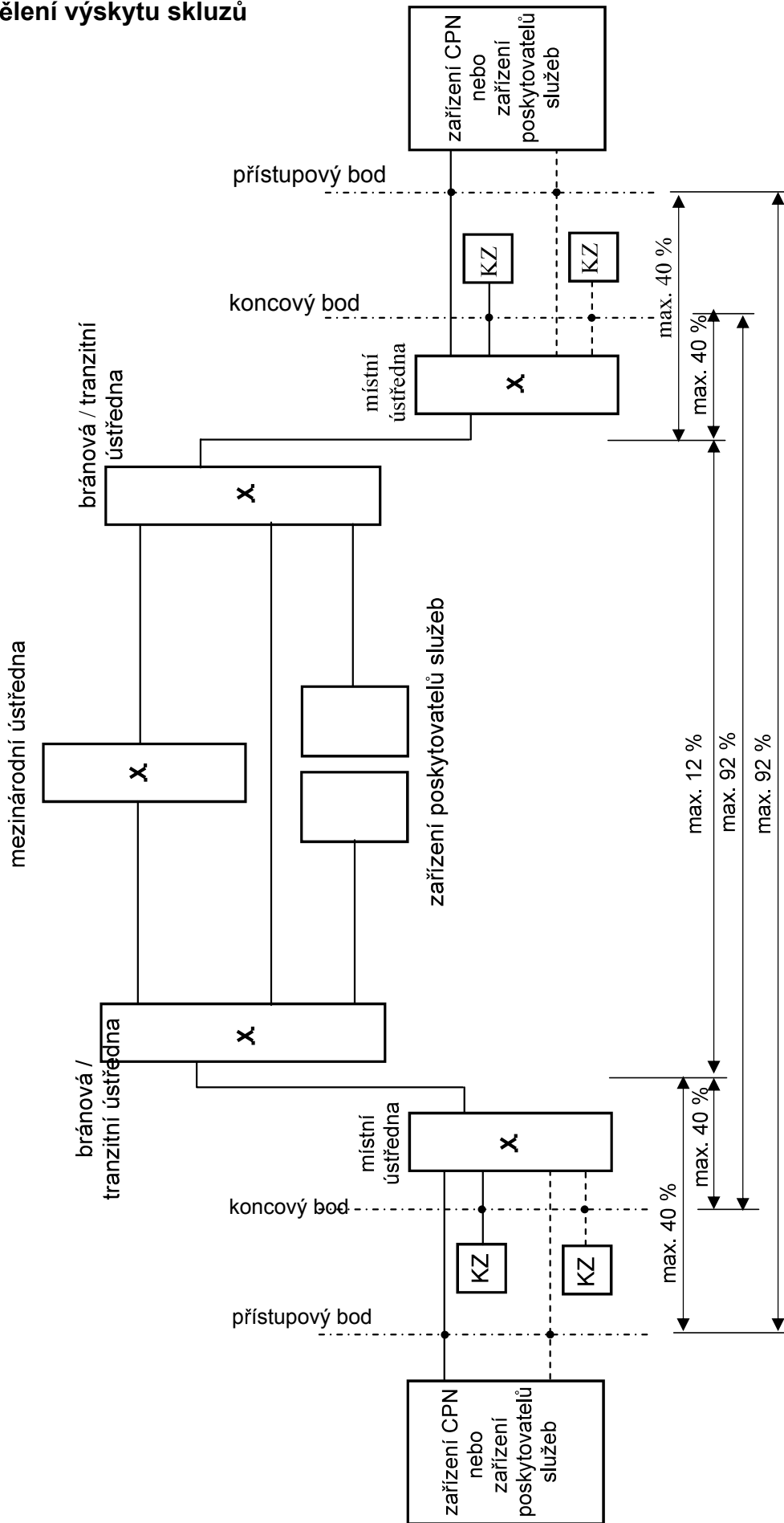
551

předseda Rady

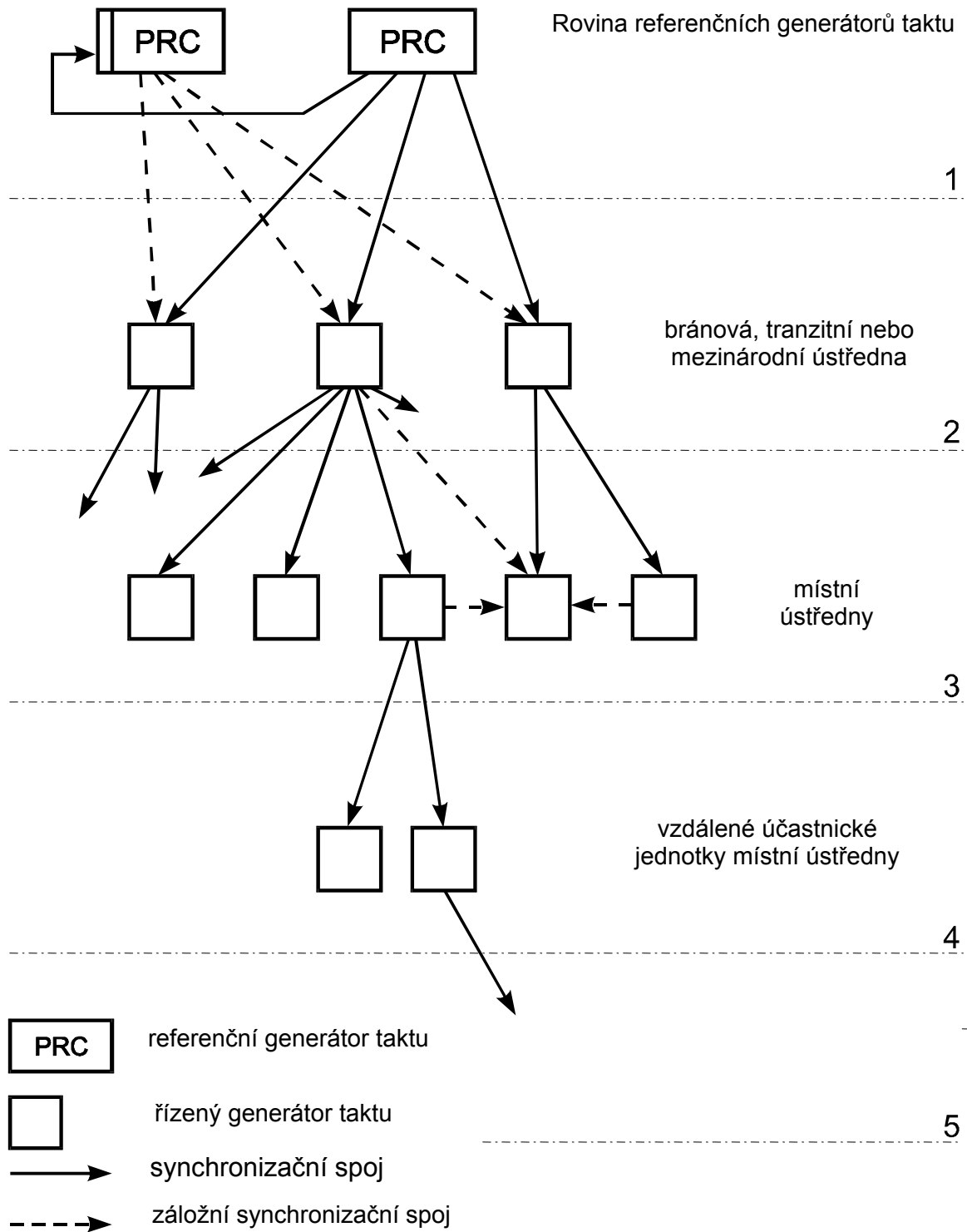
552

Českého telekomunikačního úřadu

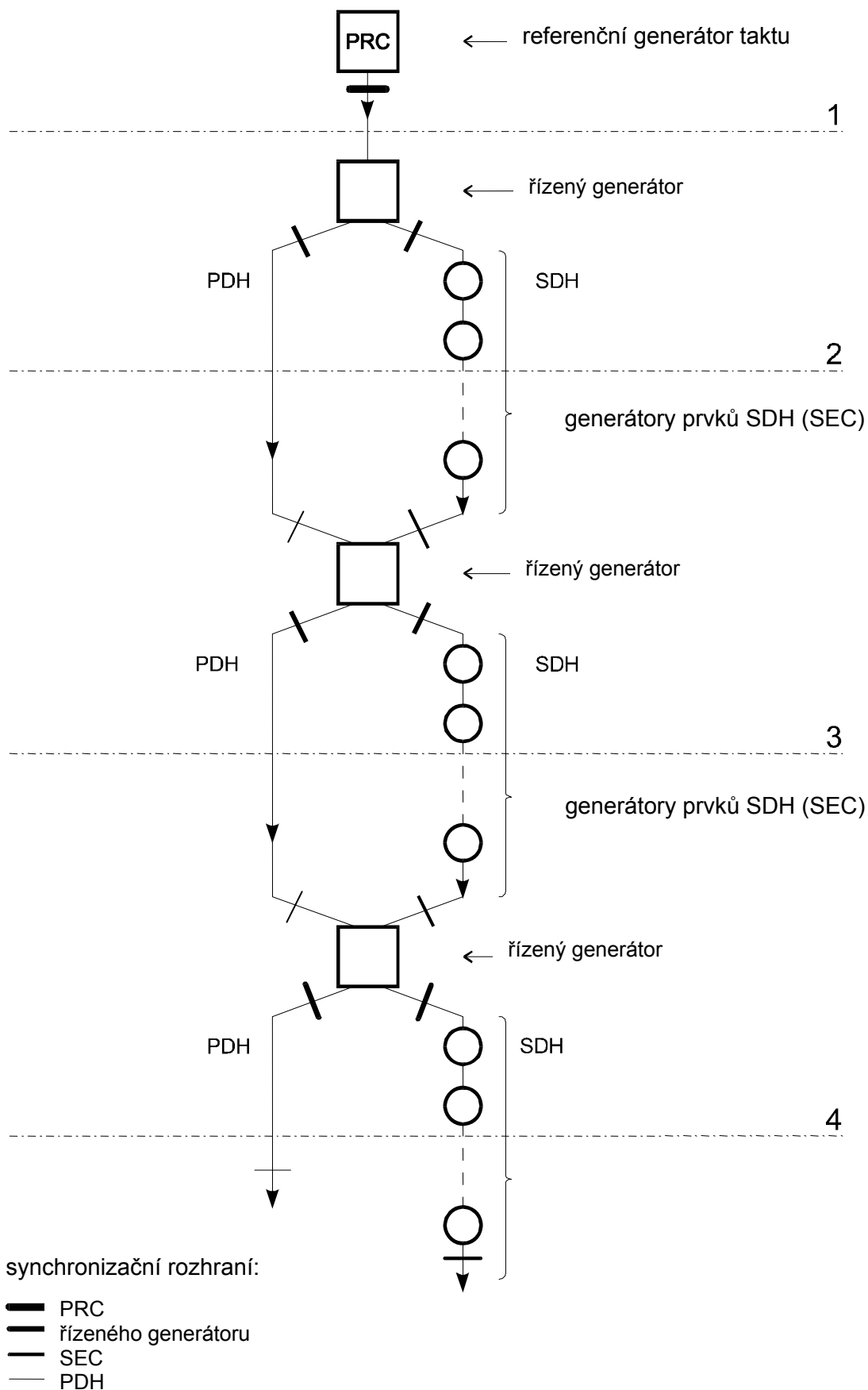
553

Konfigurace synchronizační sítě

Synchronizační rozhraní při využití multiplexů PDH, SDH

**Seznam zkratk
a použitých pojmů v anglickém jazyce**

Zkratka	Český termín	Anglický termín
CPN	Síť v objektu zákazníka	Customer Premises Network
ETS	Evropská telekomunikační norma	European Telecommunication Standard
ETSI	Evropský institut pro telekomunikační normy	European Telecommunications Standards Institute
HMS	Konfigurace synchronizační sítě	Hierarchical Master-Slave
ISDN	Digitální síť integrovaných služeb	Integrated Services Digital Network
ITU-T	Sektor standardizace telekomunikací ITU (dříve CCITT)	Telecomm. Standardisation Sector of ITU
KZ	Koncové zařízení	Terminal Equipment
MnÚ	Mezinárodní ústředna	International Exchange
MRTIE	Maximální relativní chyba časového intervalu	Maximum Relative TIE
MTIE	Maximální chyba časového intervalu	Maximum Time Interval Error
PCM	Pulsní kódová modulace	Pulse Code Modulation
PDH	Plesiochronní digitální hierarchie	Plesiochronous Digital Hierarchy
PRC	Referenční generátor taktu	Primary Reference Clock
SDH	Synchronní digitální hierarchie	Synchronous Digital Hierarchy
SEC	Generátor prvku SDH	Synchronous Equipment Clock
SSU	Synchronizační jednotka v uzlu SDH	Synchronization Supply Unit
TDEV	Časová odchylka	Time Deviation
TIE	Chyba časového intervalu	Time Interval Error
TÚ	Tranzitní ústředna	Transit Exchange
UI	Jednotkový interval	Unit Interval
UTC	Universální koordinovaný čas	Universal Time Coordinated
	Fázové chvění	Phase discontinuities
	Fázové chvění se složkou rychlou	Jitter
	Fázové chvění se složkou pomalou	Wander

Zkratka	Český termín	Anglický termín
	Hierarchická synchronizace	Hierarchical synchronisation
	Metoda synchronizace:	Synchronization method:
	– nucená	– master-slave
	– vzájemná	– mutually
	Multiplexní signál	Multiplex signal
	Příspěvkový signál	Tributaries signal
	Řídící taktovací signál	Reference timing signal
	Řízení generátoru:	Clock control:
	– jednoduché	– single ended
	– zdvojené	– double ended
	Řízený generátor taktu	slave clock
	Skluž	Slip
	Synchronizační cesta	Synchronisation line
	Synchronizační zpráva	Synchronisation status message
	Synchronizační rozhraní	Synchronization interface
	Synchronizační řetězec	Synchronisation chain
	Synchronizační uzel	Synchronization node
	Taktovací signál (takt)	Clock signal
	Vztah taktovacích signálů:	Clock signal mode:
	– synchronní	– synchronous
	– asynchronní	– asynchronous
	– mezočronní	– mezochronous
	– plesiochronní	– plesiochronous
	– pseudosynchronní	– pseudosynchronous

Seznam norem ETSI a EN

EN 300 462-1-1 V.1.1.1 (1998-05) Transmission and Multiplexing (TM); Generic requirements for synchronization networks; Part 1-1: Definitions and terminology for synchronization networks,

ETSI EN 300 462-2-1 V.1.1.2 (1999-08) Transmission and Multiplexing (TM); Generic requirements for synchronization networks; Part 2-1: Synchronization network Architecture,

EN 300 462-3-1 V.1.1.1 (1998-05) Transmission and Multiplexing (TM); Generic requirements for synchronization networks; Part 3-1: The control of jitter and wander within synchronization networks,

EN 300 462-4-1 V.1.1.1 (1998-05) Transmission and Multiplexing (TM); Generic requirements for synchronization networks; Part 4-1: Timing characteristics of slave clocks suitable for synchronization supply to Synchronous Digital Hierarchy (SDH) and Plesiochronous Digital Hierarchy (PDH) equipment,

ETSI EN 300 462-4-2 V.1.1.1 (1999-12) Transmission and Multiplexing (TM); Generic requirements for synchronization networks; Part 4-2: Timing characteristics of slave clocks suitable for synchronization supply to Synchronous Digital Hierarchy (SDH) and Plesiochronous Digital Hierarchy (PDH) equipment; Implementation Conformance Statement (ICS) proforma specification,

EN 300 462-5-1 V.1.1.2 (1998-05) Transmission and Multiplexing (TM); Generic requirements for synchronization networks; Part 5-1: Timing characteristics of slave clocks suitable for operation in Synchronous Digital Hierarchy (SDH) equipment,

EN 300 462-6-1 V.1.1.1 (1998-05) Transmission and Multiplexing (TM); Generic requirements for synchronization networks; Part 6-1: Timing characteristics of primary reference clocks,

ETSI EN 300 462-6-2 V.1.1.1 (2000-03) Transmission and Multiplexing (TM); Generic requirements for synchronization networks; Part 6-2: Timing characteristics of primary reference clocks; Implementation Conformance Statement (ICS) proforma specification,

ETSI EN 300 462-7-1 V.1.1.1 (2000-05) Transmission and Multiplexing (TM); Generic requirements for synchronization networks; Part 7-1: Timing characteristics of slave clocks suitable for synchronization supply to equipment in local node applications.

Seznam doporučení ITU-T

- G.701** (03/93) Digital transmission system – Terminal equipments – Vocabulary of digital transmission and multiplexing, and pulse code modulation (PCM) terms (ITU-T 09/97),
- G.703** (04/91) Digital transmission system – Terminal equipments – Physical / electrical characteristics of hierarchical digital interfaces (ITU-T 09/97),
- G.704** (07/95) Digital transmission system – Terminal equipments – Synchronous frame structures used 1544, 6 312, 2 048, 8 488 and 44 736 kbit/s hierarchical levels (ITU-T 09/97),
- G.783** (04/97) Digital transmission system Terminal equipments - Characteristics of synchronous digital hierarchy (SDH) equipment functional blocks (ITU-T 09/97),
- G.810** (08/96) Digital transmission system – Digital networks – Definitions and terminology for synchronization networks (ITU-T 09/97),
- G.811** (11/88) Digital transmission system – Digital networks – Timing requirements at the outputs of primary reference clock suitable for plesiochronous operation of international digital links (Blue Book Fascicle III.5) (ITU-T 09/97),
- G.812** (11/88) Digital transmission system – Digital networks – Timing requirements at the outputs of slave clock suitable for plesiochronous operation of international digital links (Blue Book Fascicle III.5) (ITU-T 09/97),
- G.813** (08/96) Digital transmission system – Digital networks – Timing characteristics of SDH equipment slave clock (SEC) (ITU-T 09/97),
- G.823** (03/93) Digital transmission system – Digital networks – The control of jitter and wander within digital networks which are based on the 2048 kbit/s hierarchy (ITU-T 09/97),
- G.824** (03/93) Digital transmission system – Digital networks – The control of jitter and wander within digital networks which are based on the 1544 kbit/s hierarchy (ITU-T 09/97),
- G.825** (03/93) Digital transmission system – Digital networks – The control of jitter and wander within digital networks which are based on the synchronous digital hierarchy (SDH) (ITU-T 09/97),
- G.958** (11/94) Digital transmission system – Digital section and digital line system – Digital line systems based on the synchronous digital hierarchy for use optical fibre cables (ITU-T 09/97),
- O.171** (04/97) Specifications of measuring equipment – Equipment for the measurement of digital and analogue /digital parameters – Timing jitter and wander measuring equipment for digital systems based on the plesiochronous digital hierarchy (PDH) (ITU-T 09/97).